

Hasbelkader zenginlik demişken...

AKP lideri Recep Tayyip Erdoğan, sanayi devi Almanya'nın hasbelkader zengin olduğuna inanıyor. Oysa dünyanın en mühim iktisat ve işletme fakültelerinde Almanya 'başarı hikâyesi' olarak okutuluyor.

SEMİH ARDIÇ'IN ANALİZİ 5'TE

TR724

Başarı için her yol mübah mı?

En son karıştığı 'mekân basma' olayındaki mafyavari sözleri, Fatih Hoca'nın 'kurulu düzenine' işaret ediyor. Belli ki Terim kendine olan özgüveninin başarısızlıklarla bile sarsılmayacağına farkında. Düzen devam ettikçe de, milli takımın başında kalacak gibi görünüyor.

İSKENDER DERVİŞ'İN DOSYASI 17'DE

GÜNLÜK E-GAZETE — SAYI: 239 — 24 TEMMUZ 2017 PAZARTESİ — WWW.TR724.COM — @TR724COM

Şantaj-rüşvet diplomasisinin iflası

Erdoğan sadece şantaj ve rüşvet diplomasisini işletip pazarlık yapmıyor; muhtemelen şantaj ve rüşvetlere de boyun eğiyor. Rusya ile yaşanan uçak krizinden sonra, füze ve nükleer anlaşmaları gündeme geliyor. Artık gerçek ve güçlü bir diplomasi değil, Kaddafi'lerin, Saddam'ların devrinde olduğu gibi Ortadoğu ülkesi sınıfına düşürülen Türkiye'nin tek adamının, eşrafının ve ailesinin sözleri ve politikaları hayata geçiriliyor. Doğudakiler ve ülkedekiler uyanmadı. Ancak batı artık şantaj ve rüşvet diplomasisine geçit vereceğe benzemiyor.

ERMAN YALAZ YAZDI, SAYFA 2, 3 VE 4'TE

Asıl siz neden sorgulamıyorsunuz?

Neden sorgulamıyorlar diyorsunuz. Sorguluyorlar. Sorgulamalarına mukabil aldıkları cevabın tatmin ediciliğine göre tavır belirliyorlar. Bununla beraber "Asıl siz neden sorgulamıyorsunuz?" diye soruyorlar. 249 şehidin hangi silahlardan çıkan kurşunlarla şehit edildiğini bu devlet neden öğrenmez, neden balistik incelemeler yapmaz diye sormadığınızı hayretle seyrediyorlar.

ABDULLAH SALİH GÜVEN YAZDI, 13'TE

Bir iddianame dolusu saçmalık daha!

Yargının kaybettiği adalete bir de sistemin bozukluğu eklenince gerçekten iş artık mide bulandırıcı hale geliyor. Bu saçmalıkları delil kabul ederek iddianameye koyan birine "Bunlar ne biçim delil, böyle delil olur mu?" diye sormak bile inanın hukuka saygısızlıktır.

UMUT ATAY YAZDI, 15'TE

Rehine pazarlığı

Hâle bakar mısınız? Türkiye, Erdoğan rejimi ile tarihin çöplüğüne atılmış komünist Almanya ile mukayese ediliyor artık... Neden Doğu Almanya? Çünkü o dönemde Doğu Almanya'ya gidenler, orada başlarına bir şey gelirse kimseden yardım alamayacağını biliyordu. Almanları bu kadar öfkeliendiren gelişme ne peki? Çifte vatandaşlığı bulunan gazeteci Deniz Yücel'in ardından insan hakla-

rı savunucusu Peter Steudtner'in de tutuklanması... Steudtner, İstanbul Büyükkada'da 5 Temmuz'da gözaltına alınan ve "terör örgütü üyeliği" iddiasıyla suçlanan insan hakları savunucuları arasındaydı. Alman hükümeti, Erdoğan yönetiminin Alman vatandaşlarına yönelik gözaltı ve tutuklama kararı almasını "tesadüfi" olarak görmüyor. Onlara göre bunların hepsi, makro bir planın parçası...

VEHBİ ŞAHİN'İN YORUMU 10'DA

15 Temmuz zekâ testi

VEYSEL AYHAN'IN YAZISI 8'DE

Erdoğan'ın şantaj-rüşvet diplomasisinin iflası

ERMAN YALAZ

SemihArdic@Tr724.com

AVRUPA BİR HAFTADIR, Türkiye'nin Almanya'ya terörü desteklediği belirtilen 680 Alman şirketinin ismini verdiği iddiası ile çalkalanıyor. Tayyip Erdoğan ve ekibi bunu yalanlasa da, Reuters tarafından bir güvenlik kaynağına dayandırılarak konu yeniden gündeme getirildi. Alman güvenlik kaynağı listenin verildiğini doğruladı. Konuyu ilk gündeme taşıyan Alman Die Zeit gazetesi, Erdoğan'ın Almanya'ya 'bunlar terörü destekliyor' diye verdiği listede Almanya'nın önde gelen şirketleri Daimler ve BASF AG gibi devlerin olduğunu yazmıştı. Yeni durum daha vahim Reuters haberine göre, liste konuşulan ve bilinenlerden 10 kat fazla.

15 yıllık AKP iktidarında Erdoğan, 7 ayrı dışişleri bakanı ile çalışmış. En uzun çalıştığı iki isim Abdullah Gül ve Ahmet Davutoğlu. 2002'de Avrupa Birliği adaylığı, gelişmiş ve müreffeh Türkiye, evrensel hukuku insan haklarını yeniden inşa, komşularla sıfır sorun gibi açılımlarla yola çıkan bu ekibin yerinde yeller esiyor.

ERDOĞAN ARTIK KİMSEYİ SUÇLAYAMAZ

Ortadoğu ve İslam coğrafyasında en deneyimli bürokratlardan Yaşar Yakış, bir konuşmasında Dışişleri Bakanlığı yaptığı dönemi anlatırken Erdoğan'ın diplomasi ve

Almanya ve AB arka arkaya açıklamayla Erdoğan'a rest çekiyor. Neden? Erdoğan'ın 'şantaj diplomasi' artık liderlerin kapılar arkasında saklayamayacağı kadar büyüdü de ondan.

dışişleri kültürünün tamamını yok eden yaklaşımlarından dem vurmuydu. Köklü politikaları yıkıp, ilişkilerine göre dış politika inşa etmeye kalkan Erdoğan geçmişte suçu hep Dışişleri bakanları ve ekiplerine atmıştı. Geçmeyen 1 Mart tezkeresi Yaşar Yakış ve Abdullah Gül'ün, Suriye politikası Davutoğlu'nun kabahatiydi Erdoğan'a göre.

Oysa, İsrail ile 'one minute' resti ile tartışan, Mavi Marmara gemisiyle ambargoyu Ortadoğu'da Türkiye'yi savaşla burun buruna getirerek çözmeye kalkan, bugün diktatör dediği Esed ile aile kahvaltılarını düzenleyen, Arap ve Körfez ülkelerinin prensleriyle tatillerle iş kotaran; dışişlerini de kendi şirketi gibi alışverişlerinin merkezinde politikalara kurban eden Erdoğan'ın kendisi.

Haklarını yemeyelim, Erdoğan'ın memnun olmadığı o eski dışişleri bakanlarının öyle ya da böyle bir ağırlığı varmış. Ağustos 2014'te Cumhurbaşkanı seçilmesiyle başlayan, 15 Temmuz kontrollü darbe ve 15 Nisan referandum süreçleriyle gücü tek elde toplayan Erdoğan'ın doğrudan yönettiği haliyle dış politika ve diplomasi meyveleri bir bir ortaya çıkmaya başladı. O yüzden artık kimseyi suçlayamaz.

DÜNYA LİDERLERİ DE SAKLAYAMIYOR, ÇÜNKÜ ARTIK MIZRAK ÇUVALA SIĞMIYOR

Almanya-Türkiye krizi, AB ile mülteci krizi, Amerika ile Zarrab ve İzmir'de tutuklanan ABD'li Papaz Brunson krizi, Hollanda-Norveç-Almanya-Belçika ile casus imamlar krizi, tutuklu yabancı gazeteciler ve en son insan hakları savunucularının gözaltına alınıp tutuklanmaları bunlardan bir kaçısı... Liste uzun. Görünüşe göre daha da artacak.

En derin krizlerden biri geçen hafta patlak verdi. Almanya ve AB arka arkaya açıklamayla Erdoğan'a rest çekiyor. Neden? Erdoğan'ın 'şantaj diplomasi' artık liderlerin kapılar arkasında saklayamayacağı kadar büyüdü de ondan. Mızrak çuvala sığmıyor. Aslında buna diplomasi demek uluslararası ilişkiler ve siyaset bilimine uygun da düşmüyor. Doğrudan şantaj ve tehditlerle, esir pazarlıklarıyla kaba, bir o kadar nobran ve dan-dun bir dış politika anlayışının neticeleri bunlar. Erdoğan ile birlikte dış politikada üç şey hakim; şantaj, rüşvet ve hukuksuzluk. Büyük ülkelerle şantaj görünümlü ihale pazarlıkları, Ortadoğu, Afrika ve Asya ülkeleriyle rüşvetle iş çözme hakim. Evrensel hukuk ve ülke içindeki anayasa, kanunlar gibi bağlayıcı iç hukuk zaten yerle yeksan. Bunlar ortadan kalkınca ortada kabile devleti mantığıyla yönetilen dış politika ve neticesi siyaset peydahlanıyor.

DENİZ YÜCEL'E KARŞI NATO SUBAYLARI, ZARRAB'A KARŞI ABD'Lİ PAPAZ...

Şubat ayında tutuklanan Die Welt gazetesinden Deniz Yücel'in, serbest bırakılsın çağrılarına kulak asılmadı malum. Alman Bild gazetesi geçen hafta Erdoğan'ın gazeteci Deniz Yücel'in Almanya'ya iltica

**Erdoğan ile birlikte
dış politikada üç şey
hakim; şantaj, rüşvet
ve hukuksuzluk.
Büyük ülkelerle
şantaj görünümlü
ihale pazarlıkları;
Ortadoğu, Afrika
ve Asya ülkeleriyle
rüşvetle iş çözme
hakim.**

eden iki eski generalle takas edilmesini önerdiğini iddia etti. Alman diplomatik kaynaklara dayandırılan haberde şu noktaya dikkat çekildi: "Berlin'de Türk hükümetinin tutuklu Almanları rehine olarak kullandığı kanaati hakim..."

Deniz Yücel'den sonra bir başka Alman vatandaşı, gazeteci ve insan hakları aktivisti Peter Steudtner de, geçen hafta 8 insan hakları savunucusunun Büyükkada'da yeni darbe hazırlığı yaptıkları iddiaları

ve terör örgütü üyeliği suçlamalarıyla tutuklandı.

Amerika meselesi malum, bir senedir gündemde. Bizzat ABD'nin eski büyükelçisi Eric Edelman gündeme getirdi. 17-25 Aralık rüşvet ve yolsuzluk soruşturmalarının kilit ismi Reza Zarrab (Rıza Sarraf) ABD'de yargılanıyor. Edelman'ın yazdığına göre, AKP hükümeti Erdoğan, İzmir'de tutuklu bulunan papaz Andrew Brunson'un salıverilmesi karşılığında Manhattan'da yargılanmayı bekleyen İran asıllı Türk vatandaşı, milyoner Reza Zarrab'ın Türkiye'ye iade edilmesini istiyor. Trump yönetiminden tepki yok şimdilik. Ama Amerika, Erdoğan'ın hukuksuzluğunun ülkelere taşınmamasını tartışıyor.

3 MİLYAR AVRO VEREYSEN KONUŞMAYALIM!

İyi ama bu ilk kez olmuyor ki. Geçen sene Financial Times Gazetesi, Erdoğan'ın mülteci krizi ile ilgili AB yetkilileri Jean Claude Juncker ve Donald Tusk ile yaptığı görüşme tutanaklarını yayımladı. Erdoğan, "Yunanistan ve Bulgaristan sınırlarını açıp mültecileri otobüslere bindirip göndeririz. Eğer iki yıl için 3 milyar avro verecekseniz hiç konuşmayalım." demişti. Apaçık şekilde Suriyeli mültecilerin göçleri ve ölümleri üzerinden para pazarlığı yapmış, Avrupa'yı teh-

dit etmişti bu sözleriyle.

İyi de bunlar dışarıdan bakış, yurdum insanı bunu pekala memnuniyetle karşılıyor. Hatta, 'Reis ülke çıkarları için batılı siyasiler ve liderlerle çatır çatır mücadele ediyor' diyenler olabilir. Ancak iş öyle değil. Ülke içinde ya da dostlarım dedikleriyle Erdoğan'ın uyguladığı politikalar farklı mı sizce? Değil.

SIYASETİ DİZAYN İÇİN DAMATLARI ESİR ET, İŞİD İLE TAKAS YAP

AK Parti kurucusu, eski TBMM Başkanı ve Başbakan Yardımcısı Bülent Arınç ile İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş'ın damatlarının F.ö. soruşturmalarında yaşadığı durum Erdoğan'ın batıya karşı yürüttüğü esir diplomasisinden farkı nedir? Ankara'da bu şekilde kuyruğu, damadından gelinden devlet kadrolarına alınmış, arazi ve ev işi çözülmüş yüzlerce bürokrat ve milletvekili bir çırpıda sayılabilir. Dün demokrat, bugün suskun bu kitlenin karın ağrısı ne olsa ki? F.ö. davaları ve soruşturmaları nedeniyle yüzlerce böyle vakıa ortaya çıktı. Sadece Erdoğan değil, onun emrindeki yargıda da, bürokraside de işler şantaj ve tehditlerle kotarılıyor. Ya İŞİD ile DAESH ile mücadele ediyorum, diye poz verirken yaşananlar! Musul'da yaşanan rehine krizinde yüzlerce İŞİD militanının serbest bırakılmasına ne diyeceğiz? Malum, Niğde'de 1 polis, 1 asker ve 1 sivil şehit eden İŞİD militanlarının yargılandığı davada İŞİD'li olduğu iddia edilen sanıkların yüzlerini bile görmeden yargılama yapıldı. Karar çıktı, ne mahkeme heyeti ne mağdur yakınları sanıkları gördü. Yine olayla irtibatlı Heysem Topalca'nın, MİT çalışanı olduğu ortaya çıkmıştı.

İŞİD militanlarının Musul Konsolosluğu'nda esir tutulan 49 kişiyi serbest bırakmasının perde arkası Ekim 2014'te İngiliz Times gazetesinin haberiyle deşifre edildi. İki İngiliz vatandaşının da bulunduğu 180 İŞİD militanını Türkiye'nin serbest bıraktığı ortaya çıktı. İddia o gün bugün yalanlanmadı.

Yani içerde 'şehit edebiyatı' dışarıda 'İŞİD ile mücadele' diye bağırınlar hukuksuz operasyonlarını dış politika pozuyla sattılar, satıyorlar.

UYGUR TÜRKLERİ VE MAVİ MARMARA OLAYINDAKİ ÇARKLAR

Çok uzağa gitmeye gerek yok. Çin ve İsrail ilişkilerinde yaşanan iki örnek kafi. Malum, Birleşmiş Milletler Yüksek Komiserliği'nin bilgi ve denetiminde 15 yıldır

Türkiye'de yaşayan Uygur Türklerinin (Doğu Türkistan) kanaat önderlerinden Abdulkadir Yapçan, hükümetin talimatıyla geçen sene Ağustos ayında önce gözaltına alındı. Sonra serbest bırakıldı. Sonra tekrar gözaltına alınarak Çin'e iade edilmek üzere Kırklareli'ndeki kampa alındı. Durumu hala belirsizliğini koruyor. Erdoğan'ın Rusya-Çin ilişkileri Şangay İşbirliği Teşkilatı pazarlıklarının bir neticesiydi bu.

Aynı kafa aynı topluluğa bir yıl önce başka davranmıştı oysa. Tayland hükümetinin Temmuz 2015'te, 90 Uygur'un Çin'e iade edildiğini açıklaması üzerine AKP hükümeti ve iktidar medyası adeta kampanya başlatmıştı. Aynı şeyi bir yıl sonra kendileri yaptığında ne medyadan ne hükümet kanadından ses çıktı.

Kayıtlara girmeden iade edilen Doğu Türkistanlı kaç kişi var hala belirsiz. Erdoğan'ın pazarlıklarına karşı ses çıkaracak diplomatik kültür ve politikacı da kalmadı ortada çünkü.

Son örnek İsrail ile ilişkilerden. İsrail-Türkiye ilişkilerinde dönem noktası olan 31 Mayıs 2010'daki Mavi Marmara olayına bakalım. 2009'da Davos'taki Dünya Ekonomik Forumu'nda baş gösteren İsrail-Türkiye

geriliminin mimarı Erdoğan, dönemin İsrail Cumhurbaşkanı Şimon Peres'e söz veren moderatöre ünlü "One Minute" sözüyle çıkmış olay yerini terk etmişti. Gazze'ye yardım taşımak için yola çıkan Mavi Marmara gemisine düzenlenen operasyonda 9'u Türk 10 kişinin öldürülmesi ise ipleri tamamen kopartmıştı.

Sonra ne oldu? Erdoğan, keskin bir manevra ile 2016'da işin içinden sıyrıldı. Önce 'giderken bana mı sordunuz' deyip İHH'ya laflarını sıraladı. Sonra konu İsrail Başbakanı Benjamin Netanyahu ve Binali Yıldırım'a havale edildi. Neticede Mavi Marmara şehitleri yıllarca sömürüldü, sonra davalar düşürüldü. 'Mutlaka yargılanacak' diye meydan meydan siyaset yapılan İsraili komutanların listeleri mahkemelerden geri çekildi. Her şey süt liman şimdi!

Erdoğan sadece şantaj ve rüşvet diplomasisini işletip pazarlık yapmıyor; muhtemelen şantaj ve rüşvetlere de boyun eğiyor. Rusya ile yaşanan uçak krizinden sonra, füze ve nükleer anlaşmaları gündeme geliyor. Artık gerçek ve güçlü bir diplomasinin değil, Kaddafi'lerin, Saddam'ların devrinde olduğu gibi Ortadoğu ülkesi sınıfına düşürülen Türkiye'nin tek adamının, eşrafının ve ailesinin sözleri ve politikaları hayata geçiriliyor. Doğudakiler ve ülkedekiler uyanmadı. Ancak batı artık şantaj ve rüşvet diplomasisine geçit vereceğe benzemiyor.

SEMİH ARDIÇ

SemihArdic@Tr724.com

Hasbelkader zenginlik demişken...

ALMANYA DEMOKRASİ ve hukuk ihlallerine derhal son verilmesi için Türkiye'ye nihayet ultimatoma verdi. Malî müeyyideler için de harekete geçildi. 'Sabrımız tükendi' ultimatoma Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP) lideri, Reis-i Cumhur Recep Tayyip Erdoğan ise kendisinden beklenmeyen biçimde düşük tonda cevaplar veriyor.

Erdoğan'ın şahsına has, "Ey! Sen kimsin ya! Haddini bil!" nevinden üst perdeden hitaplar bu sefer kullanılmıyor. Mamafih iğneleyici teşbihlerle tabanından alkış almaya çalışması dikkatten kaçmıyor. 3 milyondan fazla vatandaşının işçi olarak Almanya'da çalıştığını bile bile Almanların zenginliğini küçümsemenin tutulacak tarafı yok. Yine bu söz, 6 bin 800 firması ile en fazla doğrudan yatırıma imza atmış, teknoloji getirmiş ve Türkiye'nin ihracatını sırtlamış bir ekonomi için hayli sakil kaçıyor.

"Hasbelkader zengin olmuşlar, Türkiye'yi tehdit etmeye kalkıyorlar." cümlesinin derinlemesine tahlilinde psikoloji ilminden istifade edildiğinde karakter hakkında hayli ipuçları elde edilebilir. Erdoğan'ın o sözü bana, "Kedi ulaşamadığı ciğere murdar demiş." atasözünü hatırlattı. Almanya için 'tesadüfen

AKP lideri Recep Tayyip Erdoğan, sanayi devi Almanya'nın hasbelkader zengin olduğuna inanıyor. Oysa dünyanın en mühim iktisat ve işletme fakültelerinde Almanya 'başarı hikâyesi' olarak okutuluyor.

zengin olmuş' tespitinden mülahem nihai teşhisi psikiyatlara bırakıyorum.

ALMANYA'NIN MİLLÎ GELİRİ 4,1 TRİLYON DOLAR

Türk Dili Kurumu'nun Türkçe lüğatinde 'hasbelkader' kelimesinin, "Rastlantı sonucu olarak, tesadüfen" manalarına geldiği belirtiliyor. 4,1 trilyon dolarlık millî geliri (GSYH) ile ABD, Çin ve Japonya'yı müteakip dünyanın dördüncü büyük ekonomisi Almanya'nın geldiği

seviye, böylesine tuhaf bir sözle irtibatlandırılabilir mi? Erdoğan, krizin sebeplerine dâir izahat yapmak ve mutabakat zemini aramak yerine troll ordusuna kemik atmakla meşgul.

Almanya; gazetecilerin, işadamlarının, avukatların, hâkim-savcılarının, öğretmenlerin, akademisyenlerin, ev hanımlarının ve insan hakları mücadelesi veren isimlerin keyfî gerekçelerle tevkif edilmesine daha fazla seyirci kalmayacağını açıklarken Erdoğan'ın 'hasbelkader' vadilerinde dolaşması bile hukuk ihlallerinin itirafıdır. İlaveten kendisini mahkemelerin yerine koyup muhakeme safahatı bitmemiş (kendi dizayn ettiği mahkemelerde!) insanlara 'terörist, ajan, casus ve darbeci' demesi ikazdan ders almaya niyeti olmadığını gösteriyor.

PARA LAZIM, PABUÇ PAHALI TABİİ

Erdoğan'ın Almanya ile birebir mücadele etmeden iç siyaseti, başkanlık seçimini hesaba katarak bu krizi atlattırma çalışacağı gün gibi aşikâr. İçinde öfke volkanlarının patladığı yüze aksediyor. Paraya en fazla muhtaç olduğu şu dönemde Almanya'nın masaya yumruğunu vurmasının çok da işine gelmediğinin farkında.

Hem nalına hem mihına vurarak üste çıkmaya çalışıyor. Halının altına süpürmek en kolay tabii. Almanların 'Erdoğan'ın iki yüzlü siyasetinden de bıktıklarını' ifade etmesi bile huyluyu huyundan vazgeçirmiyor.

500 BÜYÜK ŞİRKET, BİR VOLKSWAGEN ETMİYOR

Erdoğan, hasbelkader zenginlikten bahsetmişken Almanya'ya dair bazı büyüklükleri hatırlamakta fayda var. Almanya aylık 110 milyar Euro ihracat geliri elde ediyor. Türkiye'nin senelik ihracatı ise 142 milyar dolar. Bizim senelik ihracat gelirimizi neredeyse bir ayda kazanıyorlar. İthalatları ise ihracattan az. Türkiye 70 milyar dolar dış ticaret açığı verirken Almanya'nın 300 milyar dolar fazlası var.

Almanya'da sadece otomotiv sektöründe 775 bin kişi istihdam ediliyor. Aynı çatı altında Audi, Seat, Skoda ve Porsche gibi mar-

kaların da bulunduğu Volkswagen Grubu'nun senelik satış geliri 200 milyar Euro. İstanbul Sanayi Odası'nın 'Türkiye'nin en büyük 500 sanayi kuruluşu' listesinin 2016 senesine ait verilerine göre 500 şirketin toplam cirosu 154 milyar Euro, kârı ise 13,1 milyar Euro. Bu da demek oluyor ki Türkiye'nin 500 büyük şirketi ne ciroda ne kârlılıkta bir Volkswagen AG etmiyor.

BMW'nin cirosu 26 milyar Euro, kârı 1,7 milyar Euro. Man, Daimler (Mercedes) ve Opel gibi devleri de listeye dâhil edildiğinde otomotivdeki Alman hâkimiyeti daha berrak hale gelecektir.

ARGE'YE 120 MİLYAR DOLAR HARCİYOR

Almanya, sanayide tırmandığı zirveden düşmemek için her sene araştırma ve geliştirmeye millî gelirin yüzde 3'ünü (120 milyar dolar) ayırıyor. Bir başka ifadeyle ARGE bütçesi ortalama 2 milyar dolar olan Türkiye'nin 60 senede harcayacağı parayı Almanya bir senede harcıyor.

Almanya'nın otomobil endüstrisi ile makina ve teçhizat sanayisinin yanı sıra kimya sanayiinde de dünya çapında markaları var. Türkiye'de fişlendiği iddia edilen Alman şirketlerinden biri olan BASF, dünyanın en büyük kimya şirkettir. 1865'te kurulan BASF, 80'den fazla memlekette 390'dan fazla imalat merkezinde 113 bin kişiyi

Türkiye'nin 500 büyük şirketi ne ciroda ne kârlılıkta bir Volkswagen AG etmiyor.

istihdam ediyor. Bu şirketin çalışan sayısı Bayburt, Ardahan ve Kilis'in nüfusundan daha fazla. Siemens ve Bosch gibi markaları ile elektroteknik ve elektronik sanayiinde zirvede yer alıyor.

Dünyada her üç büyük ticarî fuardan ikisinin ev sahibi Almanya'dır. Frankfurt, Düsseldorf, Köln ve Hannover gibi fuarcılıkta öne çıkan şehirlere her sene 9-10 milyon ziyaretçi geliyor.

DEUTSCHE BANK, 52 BANKAYI ÜÇE KATLIYOR

Deutsche Bank, Commerzbank gibi malî kuruluşlar dünyada finans sektörünün lokomotiflerinden. Deutsche Bank'ın aktif büyüklüğü 2,3 trilyon dolar. Türkiye'de 52 bankanın büyüklüğü 825 milyar dolar olduğuna göre sadece Deutsche Bank bile malî açıdan Türkiye'yi üçe katlıyor.

Almanya icatlarda da Avrupa'da birinci, dünyada ilk üç arasında. Alman firmaları Münih'te bulunan Avrupa Patent Ofisi'ne 2014'te yaklaşık 32 bin patent müracaatında bulundu. Aynı sene Alman Patent ve Marka Kurumu'na ise 65 bin 958 yeni buluş bildirildi. Bunlar arasında 4 bin yeni patent otomotiv tedarikçisi Bosch'a ait. Aynı sahada faaliyet gösteren Schaeffler Grubu'nun patent talep ettiği yeni icat sayısı ise 2 bin 518 oldu. 2014 yılında dünyada Alman patenti sayısı tam olarak 116 bin 702 idi. Ayrıca Avrupa Patent Ofisi'nce değerlendirilen ve Almanya'da geçerli olan 458 bin 042 sınai mülkiyet hakkı var.

ALMAN BİLİM İNSANLARI 80'DEN FAZLA NOBEL ALDI

Almanya, nam-ı diğer 'fikirler diyarı' bugüne kadar 80'den fazla Nobel Ödülü'ne layık görüldü. Süper çözünürlüklü mikroskobu geliştiren Alman Stefan W. Hell, 2014'te kimya dalında Nobel ödülü almıştı.

'Gençler Araştırıyor' yarışmasının 50 senelik mazi- si var. Öğrenciler yarışmaya fen bilimleri alanındaki icatlarıyla katılıyor. Yoğurttan elektrik elde etmenin ya da samanı çevre dostu metotlarla kâğıda dönüştürmenin yolları bu yarışmada ortaya konuldu. Şu ana dek bilime meraklı 235 bin genç katıldı bu yarışmaya.

Hariçten bakıldığında yaptıklarını yapabileceğini zannedersiniz. Bunun sebebi o işin kolay olması değildir. Almanların yaptıklarını çok kolaymış gibi yapabilmesi bu hissi uyandırır. Zira kurdukları sistemden, tesis ettikleri kurallardan ve disiplinden asla şaşmazlar. Mühendislik, mimarlık, teknik ve meslekî eğitimdeki muazzam birikimin de katkısı ile dakiklikte, netice odaklı olmakta rakipsizdirler.

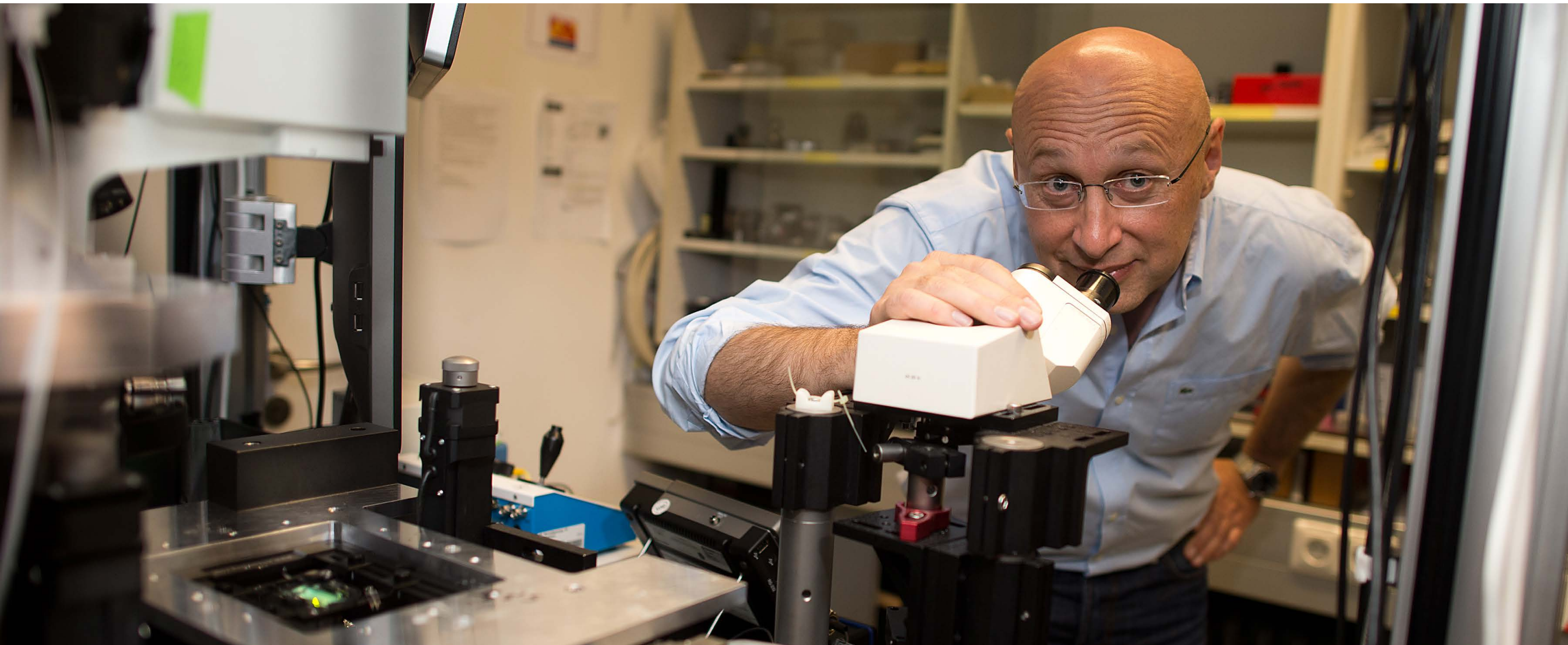
HASBELKADER ZENGİNLER YOK MU? ELBETTE VAR!

Hangi rakama, hangi sektöre bakılırsa bakılsın Almanya'nın bariz üstünlüğü görülecektir. İkinci Cihan Harbi'nde taş üstünde taşın kalmadığı bir memleketi kısa sürede bu seviyeye getirerek aynı zamanda insanlığa büyük hizmetler sunan Almanları takdir edemiyorsanız, bari hakaret etmeyin.

Elbette dünyada ve Türkiye'de hasbelkader zenginlerin mevcudiyeti bir vakıadır. Belediye başkanı, başbakan ve Reis-i Cumhuriyet kariyerine yatlara, katlara, gemi filolarına, hastane ve AVM zincirlerini, kupon arazileri, rafinerileri, havalimanlarını, gazete ve televizyonları sığdıranların kim ya da kimler olduğu WikiLeaks, Panama ve Malta belgelerinde bütün teferruatı ile anlatılıyor.

Almanya'yı hasbelkader zenginlikle tahkir edecek son kişi Erdoğan'dır.

Almanya, nam-ı diğer 'fikirler diyarı' bugüne kadar 80'den fazla Nobel Ödülü'ne layık görüldü. Süper çözünürlüklü mikroskobu geliştiren Alman Stefan W. Hell, 2014'te kimya dalında Nobel ödülü almıştı.

VEYSEL AYHAN

VeyselAyhan@Tr724.com

@veyhann

15 TEMMUZ ZEKÂ TESTİ

1 - 4 metre derinliğindeki sulardan geçebilen, 1500 beygirlik V12 motora sahip, her bir egsozu 50 cm genişliğinde ve mazgalla kapalı olan, 1 metre kalınlığında beton duvarı rahatça delip geçen ama bir tişörtü geçemediği söylenen tarihsiz tankın adı nedir?

- A) Altay   C) Leopar
B) Tayyip   D) Yeliz

2 - TSK envanterindeki 13.696 tanktan sadece plastik mermi yüklü 74'ünün kullanıldığı ve bunların da 28'inin yolunu kaybettiği darbe oyununun adı nedir?

- A) Nintendo Wii Savaş oyunu
B) PS4 Lütuf of God
C) Hakan 1, Metin 2
D) Reis 1

3 - Türkiye'nin en büyük ordusu olan 1. Ordu'nun 3 kilometre ötesinde köprüyü kapatanlara saatlerce müdahale etmediği, sessizce olanları beklediği akşam hangisidir?

- A) Akdeniz akşamları   C) Malum akşam
B) Marmaris akşamları   D) İyi akşamlar

4 - Darbe girişimini öğrendiği vakti 5 ayrı röportajda 5 farklı saat olarak söylemeyi başaran lider hangisidir?

- A) Recep İvedik   C) AKP genel başkanı
B) Devlet Bahçeli   D) Küçük Reis

5 - Darbe girişimi genelkurmay karargahında püskürtülmüşken ve 273.000 silahlı polis bir kenarda dururken onları kasten kullanmayarak

halkı sokağa çağırıp 249 insanın ölümüne sebebiyet veren dünya liderinin adı nedir?

- A) Putin   C) Erdoğan
B) Esat   D) Saddam

6 - Hiç haberi olmadığı halde 15 Temmuz akşamı Marmaris'te kaldığı otele yakın 4 farklı havalanında mürettebatıyla birlikte 4 uçak bekleten öngörülü lider kimdir?

- A) Trump   C) Erdoğan
B) Putin   D) Esat

7 - Silahlı kuvvetlerin kendisini helikopterle kaçıracağını öğrenince kendi ayağıyla doğruca genelkurmay koşan cesur şahsiyetin adı nedir?

- A) Fatih Terim   C) Hakan Fidan
B) Acun Ilıcalı   D) Nihat Doğan

8 - Bir yandan darbe yapan(!) diğer yandan pilotlarına yaptığı darbenin hava üssünü bombalatan ilginç mensuplara sahip cemaatin adı nedir?

- A) Erenköy   C) Menzil
B) İsmailağa   D) Bildiğin cemaat

9 - 570 bin mevcudu olan ordunun yüzde 1,5'unun katıldığı darbe girişimini gerçek darbe sanan, sokaklarda tank peşinde koşan yurdum insanların yaşadığı ülkenin adı nedir?

- A) Sri Lanka   C) Yeni Türkiye
B) Yeni Gine   D) Burkina Faso

10 - On bin çalışanı, 75 silahlı güvenlikçisi olmasına rağmen olmasına biri rütbeli 5 askerle basılıp darbe bildirisi okunan ve bunlar da ka-

meraman ve ışıkçılar tarafından göz altına alınan kurumun adı?

- A) TRT (Türkiye Radyo Televizyon)
- B) RRT (Recep Radyo Televizyon)
- C) BRT (Bilal Radyo Televizyon)
- D) Beyaz TV

11 - Genelkurmay darbe geliyor diye 18.00 itibariyle hava uçuşlarını yasaklattığı halde her nasılsa bunu duymayıp düğünlerde dans edip eğlenen ve uslu uslu gözaltına alınmayı bekleyen kuvvet komutanlarının ve 24 generalin mensubu olduğu ordunun adı neydi?

- A) Kızıl ordu C) Kağıttan kaplanlar ordusu
- B) Origami ordusu D) Türk ordusu

12 - Kendini gerçekten başbakan sanıp MİT müsteşarı kendisini bilgilendirmediği için dertlenen ve karalar yakan sâfikalp 23 Nisan Başbakanının adı nedir?

- A) Cin Ali C) Malum Binali
- B) Zeynel Abidin Bin Ali D) Ali Veli 49 Elli

13 - 15 Temmuz günü 22.30'da darbe girişimi başlar başlamaz "Esas kanaati kendim oluşturdum. .... ile istişare ederek, beraber konuştuk, bunun (cemaatin) asker içerisinde bir kalkışması olduğu kanaatine vardık. (...) O anda doğru da olabilirdi, yanlış da." diyen Başbakan Yıldırım'ın bilgi kaynağı ve iftira işbirlikçisi kimdir?

- A) Enişte C) Baldız
- B) Kayınço D) Reis

14 - Binlerce istihbarat personeli olmasına rağmen darbeyi önceden öğrenip cumhurbaşkanına haber vermeyen ama yine de makamını koruyan ve el üstünde tutulan istihbarat şefinin başında olduğu kurumun adı?

- A) RİT C) MİT
- B) Mossad D) Sadat

15 - Darbe akşamı TV'lerde vatan kurtaran Süperman olarak yayından yayına koşan, darbeci olduğunu iddia ettiği Tuggeneral Semih Terzi'yi bizzat uçakla getirten, sonra 8 defa telefonla infaz emri verip Ömer Halisdemir'e öldürten ama ilginç bir biçimde Halisdemir'i öldüreni de tebrik eden zamanın ruhunu yakalayıp bayramda minbere çıkıp hutbe veren üstün manevra yetenekli paşa kimdir?

- A) General Bilo C) Zekai General

B) General Motor D) Zeki Müren

16 - Darbeyle hiçbir ilgisi olmayan 140 generalinin en ağır işkenceleri görmesine ve tutuklanmasına; askeri okulların kapatılmasına, 16 bin harbiyelinin sokağa atılmasına ve harp okullarına AKP teşkilatlarınca referanslı trollerin doldurulmasına ses çıkarmayan, askerlik onurunu ve insanlık şerefini Saray'a paspas eden askeri tarihin en renksiz ve uydu genelkurmay başkanı kimdir?

- A) Veli Küçük C) Levent Ersöz
- B) Çetin Doğan D) Hulusi Akar

17 - Darbe girişimi gecesi 04.20'de derhal soruşturma açılıp 'darbeyi önlemek için gözaltına alınıp tutuklanan 2 bin 745 kişinin mesleği neydi?

- A) Askerlik C) Öğretmen
- B) Hakim ve savcı D) Ev hanımı

18 - "Cemaat mensuplarının çok azı darbeye katıldı. Büyük kısmı bir sonraki darbe için bekletildi" diyen zeka engelli savcının adı nedir?

- A) İrfan Fidan C) Can Tuncay
- B) Serdar Coşkun D) İslam Çiçek

19 - Darbeyi önledik diyerek şimdiye kadar yapılmış tüm darbelerden daha fazla insan tutuklanan, işkence gördüren, 17 bin kadını darbeci diye hapse tıkan, 560 bebeği zindanda tutan, 155 bin kamu çalışanını meslekten atan, 15 üniversiteyi kapatan, 966 şirketi gasp edip halkın 48,5 milyarlık varlığına el koyduran darbeci başkomutan kimdir?

- A) Cemal Gürsel C) Muhsin Batur
- B) Kenan Evren D) Recep Tayyip Erdoğan

20 - En milli dünya liderimizin hem üreticisine küfredip hem de sülalece hasbelkader üstünden inmediği otomobilin markası nedir?

- A) Şahin C) Anadolu
- B) Doğan D) Mercedes

(Doğru cevapları bilen vatandaşlarımıza çekilişsiz kurasız içinden tank, savaş uçağı çıkan sürpriz yumurtalar; başarısız olup IQ'su Burhan Kuzu düzeyinde olanlara ise teselli ikramiyesi olarak bir yerlere yapıştırmaları için koyun, angus, düve ve malak çıkarmaları armağan edilecektir. Cevaplarınızı: [@TC_Basbakan](#) ve [@RT_Erdogan](#) adresine yollayabilirsiniz.)

VEHBİ ŞAHİN

VehbiSahin@Tr724.com

REHİNE PAZARLIĞI

Hâle bakar mısınız?

Türkiye, Erdoğan rejimi ile tarihin çöplüğüne atılmış komünist Almanya ile mukayese ediliyor artık...

Kapalı kapılar ardında neler konuşuluyor bilmiyoruz.

Ancak kamuoyuna yansıyan “bilgi kırıntıları” oldukça vahim...

Ortaya saçılan iddialar, Erdoğan rejiminin hem Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları hem de ülkemizde bulunan yabancılar için ne kadar “tehlikeli” olduğunu gösteriyor bize...

İlk iddia ABD’den, ikincisi Almanya’dan geldi...

Her ikisinin de ortak noktası hemen hemen aynı...

-Erdoğan rejimi, Türkiye’de tutukladığı yabancılar üzerinden “takas” pazarlığı yapıyor.

Daha önce Malezya’dan 3 Türk vatandaşını kaçıran Erdoğan rejimi, anlaşılıyor ki bu kez işi daha da büyütmüş...

Özetle...

“Türkiye’deki yabancıları takas için tutukluyor” iddiası, Erdoğan yönetimi için kara bir leke...

VER REZA’YI AL PAPAZI

Gelelim çıkan haberlere...

ABD’nin eski Ankara Büyükelçisi Eric Edelman iki hafta önce Washington Post gazetesinde bir makale yayımladı.

Washington’da, Türkiye ile ABD arasında muhtemel bir “tutuklu değişimi” ile ilgili dedikodular yayıldığını dile getirdi.

Edelman, takas pazarlığı yapılan isimleri de yazdı:

-İzmir’de tutuklu bulunan Papaz Andrew Brunson...

-New York’ta yargılanmayı bekleyen İran asıllı Türk vatandaşı Reza Zarrab...

Edelman’a göre Erdoğan, Zarrab karşılığında Rahip Brunson’u serbest bırakmayı Trump yönetimine teklif etti.

“AHLÂKSIZ TEKLİF”

Alman Der Spiegel dergisi de benzer bir iddiayı geçen hafta gündeme getirdi.

“Ahlâksız teklif” olarak nitelendirilen iddiaya göre Erdoğan, Alman hükümetine Türkiye’den kaçan iki generale karşılık gazeteci Deniz Yücel’i vermeyi önerdi.

İlginç bir durum...

Alman dergisinin iddiası havada kalmadı.

Alman hükümeti, Erdoğan'ın oyun planını deşifre etti.

Ne yaptı?

Dışişleri Bakanı Sigmar Gabriel, Almanya'da yaşayan Türk vatandaşlarına hitaben bir mektup yazdı.

Bild gazetesinde Türkçe yayımlanan mektubun şu bölümleri Erdoğan yönetimi adına "utanç" verici...

-Şu anda Türkiye'de suçsuz Alman vatandaşları tutuklanmaktadır.

-Alman Hükümeti olarak tepki vermeden seyirci kalmamız mümkün değildir.

-Vatandaşlarımızı korumak zorundayız.

KOMÜNİST DOĞU ALMANYA GİBİ

Alman Dışişleri Bakanı çok açık yazmış...

Neden?

Erdoğan'ın diplomatik mesajlardan anlamadığını gördüğü için herhalde...

Türkiye'de bulunan Almanlar'ın güvenlik riski içinde bulunduğunu söylüyor Alman hükümeti...

Nitekim Almanya Maliye Bakanı Wolfgang Schäuble, meseleyi bir adım daha ileri götürdü.

Türkiye'yi eski komünist Almanya Demokratik Cumhuriyeti'ne benzetti:

-Türkiye'ye kendiniz risk olarak gidiyorsunuz.

-Size artık hiçbir şeyi garanti edemeyiz.

-Türkiye şu an keyfi tutuklamalar yapıyor.

-Asgari konsolosluk standartlarına artık uymuyor.

Alman Bakan'a göre tüm bu yaşananlar komünistlerin yönetimi altındaki Doğu Almanya'yı hatırlatıyor.

Neden Doğu Almanya?

Çünkü o dönemde Doğu Almanya'ya gidenler, orada başlarına bir şey gelirse kimseden yardım alamayacağını biliyordu.

Hâle bakar mısınız?

Türkiye, Erdoğan rejimi ile tarihin çöplüğüne atılmış komünist Almanya ile mukayese ediliyor artık...

BİR PLANIN PARÇASI

Almanları bu kadar öfkeliendiren gelişme ne peki?

Çifte vatandaşlığı bulunan gazeteci Deniz

Almanya Maliye Bakanı

Wolfgang Schäuble:

-Türkiye'ye kendiniz risk olarak gidiyorsunuz.

-Size artık hiçbir şeyi garanti edemeyiz.

-Türkiye şu an keyfi tutuklamalar yapıyor.

-Asgari konsolosluk standartlarına artık uymuyor.

Yücel'in ardından insan hakları savunucusu Peter Steudtner'in de tutuklanması...

Steudtner, İstanbul Büyükkada'da 5 Temmuz'da gözaltına alınan ve "terör örgütü üyeliği" iddiasıyla suçlanan insan hakları savunucuları arasındaydı.

Gözaltına alınanlardan altısı tutuklanmış dördü de serbest bırakılmıştı.

Almanya ile yaşanan krizden sonra bu dört kişi için de tutuklama kararı çıktı.

Alman hükümeti, Erdoğan yönetiminin Alman vatandaşlarına yönelik gözaltı ve tutuklama kararı almasını "tesadüfi" olarak görmüyor.

Onlara göre bunların hepsi, makro bir planın parçası...

Dolayısıyla...

Türkiye'ye gidecek Alman vatandaşlarına seyahat uyarısı yapıyor.

Türkiye'de yaşayanlara da "aşırı dikkatli olma" tavsiyesinde bulunuyor.

BALTAYI TAŞA VURDU

"Rehine krizi" diyebileceğimiz bu mesele neden bu kadar büyüdü peki?

Birkaç sebebi var.

1) Erdoğan, Türkiye’de tutuklanan Rahip Brunson ile Deniz Yücel’e “rehine” muamelesi yaptı.

2) Bu iki ismi serbest bırakma şartı olarak Zarrab ve iki generalin kendilerine verilmesini istedi.

3) Bu talep, Erdoğan’ın “kötü” niyetini ortaya çıkardı.

4) Türkiye’deki tutuklamaların keyfi olduğu kanaatini pekiştirdi.

Hatırlarsanız ABD Başkanı Trump, Erdoğan ile yaptığı ilk görüşmede Papaz Brunson’ın serbest bırakılmasını istemişti.

Almanya Başbakanı Merkel de aynı isteği Deniz Yücel için defalarca tekrarlamıştı.

“BEN BU MAKAMDA...”

Erdoğan ne yaptı peki?

Pazarlık masasına getirdiği isimleri alamayınca, Trump ve Merkel’in taleplerini yerine getirmedi.

Yetmedi...

Kapalı kapılar arkasındaki pazarlıkları kamuoyu önünde tartışmaya başladı.

Mesela...

Amerikalı Rahip Brunson’u Cemaat’e üye olmakla suçladı.

Türk asıllı Alman vatandaşı Deniz Yücel’i “terörist” ve “Alman ajanı” ilân etti.

İâdesiyle ilgili kendini bağladı.

“Hiçbir surette olmayacak, ben bu makamda olduğum sürece asla...” dedi.

Meğer pazarlık yapmak için söylemiş bu sözleri...

Almanya, istediği isimleri verse Erdoğan da anında Deniz Yücel’i serbest bırakacakmış aslında...

Nereden çıkarıyorum bunu?

Körfez turuna çıkmadan önce yaptığı basın toplantısında söylediklerinden...

Bakın niyetini nasıl belli ediyor Erdoğan...

-Türkiye Cumhuriyeti devletine darbe girişiminde bulunanlar şu anda Almanya’da cirit atıyor. Bunların isimleri verildi.

-Aramızda suçluların iadesi anlaşması olmasına rağmen bunlar bize iade edilmiyor.

Erdoğan, pazarlık yaptığını itiraf ediyor.

Tutuklu iki Alman üzerinden Merkel hükümetinin sert tavır takınmasına da “Kalkıp bunlarla (tutuklu iki Alman) Türkiye’yi sıkıştıracaksınız, yok böyle bir şey...” sözleriyle cevap veriyor.

Her zaman yaptığı gibi...

Kendini haklı karşısındaki haksız görüyor Erdoğan...

GAME OVER!

Peki, bu siyasi oyun daha ne kadar devam eder?

Uzun ömürlü olmadığı aşikâr...

Erdoğan Başbakan iken Ankara’da görev yapan ABD’in eski Büyükelçisi Edelman’ın Washington Post’taki tavsiyesi “delil” olarak yeterli bence...

Edelman, yazısında Trump yönetimini uyarıyor.

Reza Zarrab ile rahip Brunson arasında bir tutuklu takası yapılmasının, Erdoğan’ın Türkiye’de ayaklar aldığı hukuk anlayışını Amerika’ya ihraç etmesine sebebiyet verecek büyük bir hata olacağını belirtiyor.

“Erdoğan’ın Türkiye’de yaptığı gibi Amerikan yargı sistemini de by-pass etme çabası önlenmeli” diyor.

Minik bir bilgi verelim bu arada...

Zarrab, bulunduğu hapisanede 21 gün tecrit edildi.

Sonra başka bir hapisaneye nakledildi.

Sebebi açıklanmadı.

Ölüm tehdidine karşı Amerikan yönetiminin tedbir aldığı öne sürüldü.

Bu gelişmenin, Erdoğan’ın Zarrab ısrarı ile bir alakası var mı bilmiyoruz.

REHİN DÜŞMEK

Bildiğimiz tek husus bütün kirli oyun planları deşifre olan Erdoğan, uluslararası arenada değerli bir yalnızlık yaşıyor şu anda...

Merkel yönetiminin Erdoğan rejimine verdiği sert ultimatoma da sanırım “rehine pazarlığı” stratejisinin ters teptiğini gözler önüne seriyor.

Son söz...

Erdoğan, Türkiye’deki yabancıları “rehin” olarak diplomasi masasında elini güçlendirdiğini zannederken, kendini “rehin” olarak verdiğini yakında anlar herhalde...

Erdoğan, Türkiye’deki yabancıları “rehin” olarak diplomasi masasında elini güçlendirdiğini zannederken, kendini “rehin” olarak verdiğini yakında anlar herhalde...

ABDULLAH SALİH GÜVEN

AbdullahSalih@Tr724.com

Eğer sözünü ettiğiniz kişi ve kişiler hakkında elinizde somut deliller varsa, masumiyet karinesinin işletilmesi, suçun ve cezanın şahsiliği esasına göre sadece onların mer'î hukuk sistemine göre cezalandırılması gerekmez mi? Neden kabile devletlerinde bile görmediğimiz mafyatik devlet çağrışımı yapan kolektif cezalar uygulanıyor şu anda?

ASIL SİZ NEDEN SORGULAMIYORSUNUZ?

“Daha köklü eleştiriyi hak ediyor” diye bitirmiştim bir önceki yazımı. İsimlerini zikretmeye gerek görmediğim İlahiyatçı akademisyenler, söylemlerinde adını bile netleştiremedikleri Cemaat hakkında konuşmaya devam ediyorlar. Mevzu, katılım bu Cemaate neden yüksek? Neden ve nasıl bu kadar başarılı olabildiler? Özetle ifade edeceğim:

“Kişilik gelişiminin başladığı 12-13 yaşlarında çocukların devşirilmeye başlanması; devletin sosyal planda yapamadıklarını bu Cemaatin kendi imkânları ile yapması; devletin bıraktığı açık alanı sosyal, kültürel ve dini bağlamdaki birçok şeyin Cemaat tarafından doldurulması; insanın fitratında var olan güçlünün yanında yer alma eğiliminin işlemesi; taşradan gelip metropollerde çocuklarının kimliğini inşa etme, kaybetme veya muhafaza etme amacını güden anne-babaların bu Cemaati güvenilir ve başarılı bulup teslim etmeleri; aileleri içinde sorunlu olarak büyüyen çocukların şahsi kimlik geliştirme yerine hazır olarak bulunduğu grup kimliğine katılmayı tercih etmesi; burs, barınma, yurtdışı eğitim gibi imkânların sağlanması vs.”

ONLARA GÖRE CEMAAT'TEKİ HERKES ZOMBİ

Uzayıp gidiyor bu maddeler, o maddelere yapılan izahlar, açıklamalar. Sonuca gelelim: Tahmin edeceğimiz gibi bu Cemaatten yetişen herkes onlara göre “*zombi, mankurt, imamı, abisi, abla-*

sı ne diyorsa onu yapan, şahsi iradesini ve tercih hakkını kullanmayan gassalin elindeki meyyit”. Orada yapılan teşbihle meyyit değil de berberin usturasına kendisini teslim eden insan. Delil: 15 Temmuz. Öyleyse yukarıda saydığımız insanın zombileşmesine, mankurtlaşmasına, iradesinin elinden alınmasına ve kendi halkına silah doğrultacak terörist olmasına sebebiyet veren faaliyetlerin hepsi suç. Buna karındaki bebeği ile küçük sadaka vererek veya kermeste satılmak üzere evinde mantı yaparak katkı sağlayan ev hanımları da dâhil. Karındaki bebeğin ne suçu var diye sakin ola ki sormayın? Eğer onlar suçlu olmasaydı bugün 600'e yakın bebeğin cezaevlerinde ne işi var? Ama ayet ve hadisleri, hak ve adalet kavramlarını kimselere bırakmayan sözde ilim adamlarımızdan bu konuda tek bir kelime yok.

İster ağlayın ister gülün, ister şaşırın ister şaşırmanın netice değişmiyor. Son 4-5 yıldır Türkiye, görünen ve görünmeyen yüzüyle bunu yaşıyor. Ortada bir sorun olduğu muhakkak. Ama bu sorunu anlamaya, anlamlandırmaya, çözmeye yönelik bakış açısı ve yaklaşım keyfiyeti bu. Daha genel bir nitelendirme ile mantık bu. Mantık böyle olunca nutuk da, mantuk da resmetmeye çalıştığımız çerçevede oluyor.

DEĞİŞİK BİR YAKLAŞIM DA ÇIKTI

Şimdi hakkını yemeyelim, bugün dünya yarın ahiret. Allah'ın önünde hesaplaşacağız bu kişilerle. Onun için hakkını verelim. Söz konusu ekipten birisi çıktı: **“Mekanizma bu olsa da ben bu mekanizmanın suç olduğunu kabul etmiyorum, bu noktada sizlerden farklı düşünüyorum”** dedi. Program boyunca da birkaç defa tekrar etti bu yaklaşımını. Özetle ve mealen dediği şey şu:

“İnsanların sadece dini cemaatlere, tarikatlara değil, ideolojik gruplara veya müzik gruplarına katılmada da aynı sistemin işlediğini görüyoruz. Dolayısıyla sorun bu değil. Hatta bu katılımlar hem kişi hem de toplum adına avantaj da olabilir. Hayatın içinde daha üst bilgilere sahip kişiler yolunu bulamayan veya bulmaya çalışan kişileri doğru yola kanalize de edebilir. Sadece küçük yaşlarda değil çok daha ilerlemiş yaşlarda hayatının anlam arayışı içine giren kişiler biliyorum ben, fedayı can ve fedayı mal ediyorlar. Suç değil bunlar. Suç, bu insanların iyi niyetlerinin, temiz duygularının suiistimal edilmesi. Onların bu duygularını siyasi emeller uğruna, uluslararası projeler uğruna kullanılması.”

Devam edeceğim ama burada soluklanalım. Katılıyorum burada yapılan tespitlere. Fakat cevaplanması gereken bir soru var: kim bu ve kim bunlar? Eğer sözünü ettiğiniz kişi ve kişiler hakkında elinizde somut deliller varsa, masumiyet karinesinin işletilmesi, suçun ve cezanın şahsiliği esasına göre sadece onların mer'i hukuk sistemine göre cezalandırılması gerekmez mi? Neden kabile devletlerinde bile görmediğimiz mafyatik devlet çağrışımı yapan kolektif cezalar uygulanıyor şu anda? İşte sağır sultanın duyduğu, dünyanın en uç noktasındaki ülkelerin bile vakıf olduğu bu gerçek sözde hocalarımız tarafından neden görülmez, neden iki çift laf edilmez acaba?

NEDEN SORGULAMIYORLAR?

Devam ediyor Hoca: “Bu Cemaate mensup insanların sözünü ettiğim ayrımı hala yapamadığını görüyorum. Şer'i çizgiler dışına taşılması, kanunsuz ve hukuksuz eylemlere girişilmesini görmemesini; beni kullanmışlar, suiistimal etmişler, ben darbe yapalım diye, devletimize halkımıza kurşun sıkalım diye bu Cemaate katılmış değilim, ama sonuç böyle oldu diye hesap sormamalarını yadırgıyorum. Bir diğer travma da ben burada yaşıyorum” diyor.

Şimdi söz bende: Arka arkasına bazı sorular sıralayacağım ama önce şunu söyleyeyim. Sadece siz değil bütün Türkiye çok daha köklü, çok daha derin, yıllarca hatta nesiller boyunca altından kalka-

mayacağı bir başka travma daha yaşayacak. Ne zaman mı? Başarısız olması için planlanan ve sahneye konan darbenin perde gerisindeki kişilerin bugün sizler tarafından baş tacı yapılan devlet ve hükümet görevlileri olduğunu öğrenildiği gün yaşanacak.

Muhatap sigasıya söyleyeyim: tertemiz duygularla sokağa sürülen 249 şehidin üzerine bilinçli olarak silah doğrultan, kurşun atanların devletle irtibatlı kişiler olduğunu öğrendiğiniz gün yaşayacaksınız. Daha önceden alınacak önlemlerle o kişilerin ölmeyebileceği gerçeğini fark ettiğiniz gün yaşayacaksınız. Rüyanızdan uyanacaksınız ve konforunuz bozulacak o gün. Keşke hiç bitmeseydi o yalanlar diyeceksiniz. Ve asıl pişmanlığı o gün yaşayacaksınız. Keşke ağızlarından çıkan her sözü Allah'ın emri, Peygamber'in kavli gibi kabul ettiğiniz kişileri sorgulasaydık; keşke yüz binlerce insanın hukukuna daha yüksek bir sele sahip çıksaydık diyeceksiniz. Eğer insanlıktan azıcık nasibiniz kaldıysa o gün, uykularınız kaçacak. Psikologlara gidecek bazıları. Anti-deprasanlar alacaksınız. Çocuklarınızın yüzüne bakamayacaksınız. Şimdi çıktığınız gibi ekranlara çıkamayacak, ahkâm kesemeyeceksiniz.

BEN İÇERİDEN BİLİYORUM

Şimdi gelelim sorulara? Neden sorgulamıyorlar diyorsunuz. Ben içeriden biliyorum, sorguluyorlar. Sorgulamalarına mukabil aldıkları cevabın tatmin ediciliğine göre tavır belirliyorlar. Bununla beraber “Asıl siz neden sorgulamıyorsunuz?” diye soruyorlar. 249 şehidin hangi silahlardan çıkan kurşunlarla şehit edildiğini bu devlet neden öğrenmez, neden balistik incelemeler yapmaz diye sormadığınızı hayretle seyrediyorlar.

Meclis Darbe Araştırma Komisyonuna genelkurmay başkanı, MİT başkanı hatta darbeyi bir defasında eniştesinden, başka bir defa devletin yetkili kişilerinden öğrendiğini söyleyen Cumhurbaşkanı'nın neden ifade vermediğini sorgulamadığınızı soruyorlar? “OHAL hala daha devam ediyor, neden?” sorusunu sormamanızı soruyorlar? Ve daha yüzlerce soru...

Sayın Hocalarım! Kendinize yazık ediyorsunuz. Söylemlerinizle gülünç duruma düşüyorsunuz. Ne akademik unvanlarınıza, ne de akademik bilgilerinize yakışıyor aldığınız tavır ve tutum. Sizin anladığınız dilden konuşayım: Dünyada hukuk önünde yüzleşmeyi ve hesaplaşmayı uzak görüyorum ama ahiret çok yakın. Orada görüşmek ümidiyle. Unutmayın: Küllü âtin karîb. Tercüme gereksiz; siz anladınız onu.

UMUT ATAY

BİR İDDİANAME DOLUSU SAÇMALIK DAHA!

“Hakimler kararlarıyla konuşur” sözü meşhurdur. Bunun savcılar versiyonu, “hazırladıkları iddianameleriyle hukuki kişilik ve bilgilerini ortaya koyarlar” şeklinde olmalı. Bu aralar önümüze gelen iddianamelerden adalet sisteminin ne halere düşürüldüğünü üzülenek görüyoruz. Cumhuriyet savcılarının iddianame diye ortaya koyduğu metinler öylesine zayıf ve öylesine çelişkilerle dolu ki, sanırım altına imza attıkları metinleri bir kez bile gözden geçirmeye fırsat bulamamışlar.

Bu yazının konusu, bir savcının meslektaşı olan eski bir savcı hakkında hazırladığı iddianame. Bir savcının kendi meslektaşı hakkında bir iddianame düzenlerken bile ne kadar özensiz ve hoyratça davrandığını ortaya koyan çarpıcı bir örnek.

Son dönemde iddianamelerin içine konuyla ilgili olmayan ne varsa boca etmek moda oldu. Bir yerlerde kaleme alınmış hazır metinler copy paste yöntemiyle iddianamelere giriyor, hakkında akla zarar cezalar istenen şüpheliyle ilgili delillere yer kalmıyor çoğu zaman. Burada da öyle olmuş, eski savcıyla ilgili iddia edilen suç delillerinin yer aldığı sayfaları hesapladığımda, koca iddianamenin sadece yüzde 0.5'ine teka-

bül ediyor!

Peki nedir bu deliller?

1 “Şüpheliye ait tüm yerlerde (bu ifadeden kendisinin ve ailesinin evinde, arabasında veya iş yerinde olduğunu anlıyoruz) yapılan aramalarda **suç unsuru sayılabilecek hiç bir delile ulaşılamadığı, ancak (tuhaflik burada başlıyor) bir ihbar üzerine yapılan aramada üzerinde Güvender yazılı bir flaşdisk, yazarının F.Gülen olduğu bir dua kitabı ve üzerinde yine yazarın adının bulunduğu bir CD ele geçirilmiş olup, bu materyaller hakkında incelemenin devam ettiği, raporun bilahare mahkeme sunulacağı...**”

Şüpheli hakkında kanuni aramalarda suç delili bulunamamış ama bir ihbarla, nerede olduğu anlaşılmayan bir yerde **“bir flaşdisk, bir dua kitabı ve bir CD”** ele geçirilmiş! Ancak ele geçirilen materyallerin suç unsuru taşıyıp taşımadığı belli olmadığından, inceleme sonucu düzenlenecek raporun bilahare mahkemeye sunulacağını öğreniyoruz.

2 İkinci önemli delil, **şüpheli hakkında yakalama kararı çıkarılmasından 5 ay sonraya ait bir belge**. Bu belgede yazanlara göre “Şüpheli hakkında MİT tarafından 09.12.2016 tarihinde düzenlenen belgeye göre “bylock” isimli haberleşme programı kullandığının tespit edilmiş olması, **an-**

çak bu mesajlaşma programı ile ilgili içerik çözümlenmesi çalışmalarının halen devam ettiği, Savcılığımıza sunulduğunda bilahare dosyaya sunulacağı ve de şüphelinin HTS kayıtları taranarak, örgütün üst kademesinde olan kişilerle **irtibatının olup olmadığı hakkındaki çalışmaların da devam ettiği,** raporların bilahare sunulacağı, **beklenmesinin gerekli görülmediği...**” anlaşılıyor.

Savcı, bu delilin nasıl elde edildiğini ne kuruma sormuş ne de buna iddianamesinde yer vermiş. Almış, kabul etmiş ve kesin delil olduğunu büyük ihtimalle hissetmiş. Şimdilerde çözülmesi beklenen mesaj içeriklerinde ne var, belli değil. Peki yarın bu mesaj içerikleri geldiğinde, şüphelinin bu programı sadece yurtdışındaki akrabalarıyla görüşmek için kullandığı ortaya çıksa örneğin, ne olacak? Herkese açık, ücretsiz bir mesajlaşma programını indirmiş olmanın tek başına suç delili olmayacağını bilen savcı, içerikleri beklemeden bunu nasıl bir suç delili saymış? Yine bunun dışında “şüpheli büyük ihtimal örgütün üst düzey yöneticileriyle de görüşmüştür ama henüz tespit edemedik, rapor gelince anlaşılır” öngörüsünü delil diye iddianameye koymak nasıl bir hukukçuluktur?

3 Yukarıdakilerden daha büyük bir fecaat tanık ifadelerinde ortaya çıkıyor. Kim oldukları ve şüpheliyi nereden tanıdıkları anlaşılmayan tanık ifadeleri şöyle:

Birinci tanık: “Şüphelinin paralel yapılanma içerisinde olduğunu **düşünüyorum.**”

İkinci tanık: “Şüphelinin **bir kısım savcılarla sık sık bir araya geldiğini** biliyorum.”

Üçüncü tanık: “Şüphelinin **makrube** (böyle yazılmış) **yediğini ve karnının şiştiğini** söylediğini **duydum**”

Dördüncü tanık: “Şüpheli staj arkadaşım olur, **yapıya dahil olduğunu biliyorum ama bilgiye dair bir bilgim yok.**”

Lütfen dikkat. Bu ifadelerin sahipleri bugün adliyelerde adalet dağıtmakla görevli hakim ve savcılar! Ve bu tanık beyanları da iddianamenin en güçlü delilleri!

4 “Şüphelinin eşinin, **darbe girişiminden 10 yıl önce** örgüte ait **bankada** hesap açtığının ve yine **darbe girişiminden 8 yıl önce** örgüte ait **yardım derneğine** bağışta bulunduğunun tespit edildiği...”

Belirtilen tarihlerde şüpheli eşi ile evli miydi, eğer değilse 10 yıl sonra terör örgütü olduğu anlaşılacak bir yapının bankasıyla işi olan veya yardım yapma alışkanlığı olan biriyle şüpheli niye evlen-

miş bunlar da diğer “delil” niteliğindeki sorular olabilirdi pekala bu mantıkla. Ama savcı hiç ayrıntıya girip lafı uzatmadan bulduğu bu delili (!) yorumsuz ortaya koymuş!

5 Şüphelinin sosyal hesap kayıtları incelendiğinde, hükümete karşı yolsuzluk operasyonlarında yer almış ve sonra yapıya dahil olduğu iddiasıyla meslekten ihraç olmuş bir savcıyı ve de darbe sonrası kapatılacak olan **YARSAV derneğini, önceki tarihlerde takip ettiği,** bunun dışında şüphelinin sosyal medya hesabından (her biri tek başına bir suç unsuru barındırmasa da) **siyasi iradenin hukuk camiası üzerindeki tasarruflarını eleştiren paylaşımlarda bulunmuş olması...**

Bir savcının sosyal medya hesabının olması suç değilse, onun birilerini takip etmesi de elbette suç değildir. Takip ettiği kişilerin kim olduğu, takip etme kararını verirken nasıl bir amaç taşıdığı sorgulanamayacağına göre ve elde suç unsuru içeren bir durum da olmadığına göre iddianame savcısının yaptığı suçtan şüpheliye ulaşmak değil; şüpheli-den suçlu çıkarma çabasından başka bir şey değil!

6 “Şüpheli hakkında siyasi bir olay ile ilgili **HSYK’ya yapılmış olan şikayetlerin bulunduğu ve bu şikayet dosyaların diğer daireye intikal ettiği...**”

Bugün yüzlerce hakim savcı vatandaşlar ya da akli dengesi bozuk insanlar tarafından kurula şikayet edilebiliyor. Kurul, ilkeler gereğince ciddi deliller olduğunda soruşturmanın son aşamasına gelmeden bu şikayetten hakim savcılarını haberdar etmeyi bile gerek görmüyor. Hal böyle iken, devam eden bir “idari soruşturma”nın varlığını delil listesine koymak nasıl bir maharettir anlamak güç.

7 Ve savcının sığındığı son gölgelik; siyasi iradenin müdahalesiyle oluşturulmuş (YBP üyeleri ile) kurulun şüpheli hakkında, **savunma almaya ve delil toplamaya gerek görmeden vermiş olduğu ihraç kararı.** Halbuki bu kararın 4000’e yakın yargı mensubunun ortada somut hiç bir delil yokken önceden hazırlanmış fişleme listelerine göre savunmaları dahi alınmadan çok kısa süre içinde verildiği herkesin malumu.

Yargının kaybettiği adalete bir de sistemin bozukluğu eklenince gerçekten iş artık mide bulandırıcı hale geliyor. Siyasi iradenin günlük değişen “keyfi”ne göre hakim savcılarının pozisyon alması, kendilerinden önce ülkeye karşı yapılmış en büyük saygısızlık ve işlenebilecek bir suçtur. Bu saçmalıkları delil kabul ederek iddianameye koyan birine “bunlar ne biçim delil, böyle delil olur mu?” diye sormak bile inanın hukuka saygısızlıktır.

İSKENDER DERVİŞ

AFP

SPORDA VE HAYATTA BAŞARI İÇİN HER YOL MÜBAH MI?

2004 AVRUPA Futbol Şampiyonası Portekiz'de oynanmış ve finalde ev sahibi ülkeyi 1-0'la saf dışı bırakan Yunanistan kupaya uzanmıştı. Turnuvanın başında hiç şans verilmeyen Yunan Milli Takımı, favorilerin formsuz olduğu ve ortaya iyi bir futbol koyamadığı maçlar boyunca, defansif ağırlıklı futboluyla yenilmemeyi başarmıştı. Ancak futbol severler kapalı oyunu ve zevksiz maçları beğenmedi. Yunanistan'ın 'galibiyet için her yol mubahtır' denilebilecek aşırı dikkatli oyunu, hiçbir ülkede ilgi çekmedi.

Belki de bu yüzden futbol tutkunları için Latin Amerika takımlarının yeri ayrıdır. Her zaman kazana masalar da, seyirciye akıcı, zevkli ve heyecanlı bir maç vaat ederler. Sahada yeni hareketler deneyen futbolcular, kaleyi gördüğünde Allah ne verdiyse topa vuran forvetler, şık çalımalar... Son yıllarda kıtanın yükselen yıldızı Şili'nin dünyanın geri kalanında fazla ilham verici bulunmamasının arkasında da Yunanistan'a öykünen oyun tarzı yatıyor biraz. Çok yetenekli oyunculara sahip olsa da, Şili takımı önceliği sert defansif oyuna veriyor ve gol yememek

Maradona, maçın kaderini değiştiren golü eliyle attığını itiraf ettiği hâlde, futbol severlerin ona hiçbir surette kızmaması, akıllara durgunluk veren yeteneğiyle ilgiliydi.

için çabalyor. Nitekim Arjantin'i elediği Copa America finalinde maçı penaltılara götürerek kupaya uzanmışlardı.

DUVAR AHMET'İN BAŞARI TAKTİKLERİ

Rahmetli Aziz Nesin'in kitabından sinemaya uyarlanan ve başrolünde rahmetli Kemal Sunal'ın oynadığı Gol Kralı filmini hatırlarsınız. Futbolcu olmak isteyen zengin

çocuğu Sait, futbolun 'inceliklerini' Duvar Ahmet lakaplı meşhur bir başka futbolcudan öğrenecektir. Duvar Ahmet'e göre, hava topunda kaleciye ya da defans oyuncusuna tükürme, hakeme çaktırmadan rakip futbolcuyu sakatlama gibi usuller, başarıya giden yolun köşe taşlarıdır. Çok çalışarak, kendini geliştirerek de futbolcu olunabilir ancak Duvar Ahmet'in o kadar yeteneği, Sait'in de o kadar vakti yoktur.

Nitekim fanatik futbol severler, kısa vadeli de olsa bu türlü oyuncularını, başarıya sebep oldukları için bağırlarına basarlar ancak işin suyunun çıktığı anlaşılınca, yani oyun kalitesi düşünce, herkesin kaybettiği bir kısır döngüye dönüşür. Saha içindeki agresif

futbolcuların kaderi de böyledir. İlk başlarda takımı için mücadele ettiği, başarıma hırslının ve samimiye-tinin öfkeye sebep olduğu düşünülür. Ancak yıllar geçtikçe eğer hareketlerinde bir değişiklik gözlen-miyorsa, taraftar bu oyuncuya sevgisini kaybede-cektir. İstisnalar yok mu? Elbette var. Manchester United'da attığı goller hâlen hafızalarda olan Eric Cantona veya Türk futbolunun yetiştirdiği en yete-nekli oyunculardan Emre Belözoğlu sayılabilir. Saha içindeki ve dışındaki agresiflikleri onlara pahalıya patlasa da, oynadıkları oyunla yine de ortalamanın üstünde kalmayı başarıyorlar.

Dünya Kupaları tarihinin en skandal olaylarından birisi olan 'Tanrı'nın eli' vakası da böyle. Arjantin'in efsanesi Diego Armando Maradona, maçın kaderini değiştiren golü eliyle attığını itiraf ettiği hâlde, fut-bol severlerin ona hiçbir surette kızmaması, akıllara durgunluk veren yeteneğiyle ilgiliydi. Eğer Mara-dona seyircinin gönlünü kazanacak şekilde iyi oyun ortaya koymayıp hep Gol Kralı'nın Duvar Ahmet'i gibi sinsilikle bir yerlere gelmiş olsaydı, muhteme-len bugün adından 'efsane' diye söz etmiyor olur-duk. Beşiktaş'ın yeni transferi Pepe'nin bütün sabı-kalarına rağmen Real Madrid'de uzun yıllar forma bulabilmesi de, futbol yeteneğiyle ilgiliydi.

ORTADA FUTBOL KALMAMIŞSA

Yine de fazla naz âşık usandırır. Eğer oyununuzla ortaya bir şey koyamayıp sadece skandallarla ya da agresiflikle gündeme gelmeye başlamışsanız, zamanla futbol severler size ceza kesecektir. Yakın

zamanda bunun iki örneğini görüyoruz: Arda Turan ve Fatih Terim. İkisi de ulaştıkları büyük başarılarla taraftarın gönlünde taht kurmuş isimler. Arda genç yaşta zirveye çıkabilmiş bir oyuncu. Atletico Mad-rid'deki başarıları, Barcelona'ya transferi... Ancak hâlen Galatasaray'dan sorunlu ayrılığında göster-miş olduğu zaaf lar devam ediyor. Çok konuşuyor, oyunundan çok bu sözleriyle manşetlere çıkıyor. Barcelona'ya gidiş ile belki de kariyerinin en kötü tercihini yaptı ve eğer takımda kalmaya devam eder, kadroya da giremezse, futbolu noktalama aşamasına bile gelebilir.

Fatih Terim 1996-2000 arasında Galatasaray'la kazandığı kupalarla, özellikle de UEFA Kupası ba-şarıyla yıldızlaştı. Milan gibi bir takımın başına geçerek, zirveyi yakaladı. Ancak o günden beridir oynattığı futbolla değil polemikleriyle spor sayfa-larında. En son karıştığı 'mekân basma' olayındaki mafyavari sözleri, Fatih Hoca'nın 'kurulu düzenine' işaret ediyor. Belli ki Terim kendine olan özgüveni-nin başarısızlıklarla bile sarsılmayacağını farkında. Düzen devam ettikçe de, milli takımın başında ka-lacak gibi görünüyor.

Bu iki ismin yanlış yaptıkları söylendiğinde hâlen etraftan başarıları hatırlatılarak, suskun kalınması uyarıları geliyor. Yukarıda örnekleri saydım. Büyük başarıların küçük defolarını örtmek kolay. Ancak eğer ortada oynanan bir futbol yoksa, artık futbo-lun değil başka şeylerin muhabbetini yapıyoruz de-mektir.

Belli ki Terim kendine olan özgüveninin başarısızlıklarla bile sarsılmayacağını farkında. Düzen devam ettikçe de, milli takımın başında kalacak gibi görünüyor.

Şimdi e-gazete zamanı!

HEMEN ŞİMDİ ABONE OLUN, GERÇEKLERDEN HABERİNİZ OLSUN!

ABONELİK İÇİN TIKLAYIN

TELEFONUNUZUN PİL ÖMRÜNÜ UZATMAK ELİNİZDE

CEP TELEFONUNUZUN şarjı ile ilgili sorun yaşıyorsanız bir şeyleri yanlış yapıyorsunuzdur. Uygulayacağınız basit ve pratik kullanım şekilleriyle telefonunuzun pil ömrünü uzatabilirsiniz. İşe telefonunuzun şarjı tamamen bitmeden fişe takma alışkanlığından vazgeçmeyle başlayın. Pilleri sürekli şarj etmezseniz, cep telefonunuzun pil ömrü daha uzun olacaktır. Aşırı şarjdan korumak için cep telefonunuzu gece boyunca şarjda bırakmayın. Mutlaka gece şarj etmeniz gerekiyorsa alarminızı 2-3 saat sonraya kurun ve telefonunuzun şarj olup olmadığına bakın. Cep telefonunuzu özellikle geceleri kapatın. Cep telefonunuz uzun süre kullanıldığında piller ısınır. Telefonunuzu belli periyotlarda kapatırsanız piller soğuyacak ve daha uzun süre dayanacaktır. Blueto-

oth'unuzu sadece gerekli olduğu zamanlarda açın. Bluetooth, sürekli ortamdaki cihazları taradığı için pilinizin hızlı tükenmesine sebep olur.

Açık uygulamalara dikkat edin. Özellikle yeni nesil akıllı telefonlarda, arka planda çalışır halde bırakılan programlar siz fark etmeseniz de pilinizi tüketir. Hızlı internet bağlantısı olan 3G'yi gerektiğinde açın. Kullanmadığınız ya da hızlı internet bağlantısına ihtiyaç duymadığınız zamanlarda kapalı tutun. Geniş ekranlı telefonlarınızın ekran parlaklığını fazla açmayın. Telefonlarınız 'uyku' modunda daha az enerji harcar. Telefon ayarlarınızdan 'uykuya geçme' süresini mümkün olduğunca kısaltırsanız tasarrufu maksimuma çıkarırsınız.

BİLGİSAYARINIZI HIZLANDIRMAK İÇİN PRATİK ÖNERİLER

BİLGİSAYARINIZI YAVAŞLATAN en yaygın iki sebep vardır. Bunları düzeltmek o kadar da zor değil.

■ **KAYIT HATALARI:** Bir program, oyun ya da dosya yüklediğiniz her sefer, bilgisayarınızın yazılım kaydı bunları yürütebilmek için yeni komutlarla güncelleniyor. Yüklediğiniz bu programı, oyunu ya da dosyayı kaldırdığınızda bu komutlar genellikle bilgisayarınızda kalıyor. Bilgisayarınız yapması gerekenden fazla iş yapıyor ve bu nedenle yavaşlıyor. Bununla mücadele etmenin en iyi yollarından biri Advanced Registry Optimizer olarak isimlendirilen programlardır. Bu programlar kayıt hatalarını tarar, tespit eder ve ona-

rır. Böylece bilgisayarınız ilk aldığınız günkü gibi olur.

■ **VİRÜSLER:** Bunlar sizin bilginiz ve izniniz olmadan bilgisayarınıza yüklenen yazılım programlarıdır. Birçok casus yazılım ve virüs, internetten yüklediğiniz dosyalarda ya da e-postalarınızdaki ekli dosyalar aracılığıyla bilgisayarınıza giriyor. Bunlar birçok hesaplama gücünü kuşatıyor ve bilgisayarınız önemli ölçüde yavaşlıyor. Bunu engellemenin en basit kuralı, asla bilmediğiniz ve güvenmediğiniz şirketlerin ücretsiz yazılım programlarını bilgisayarınıza yüklemektir. Her zaman iyi bir antivirüs/ casus yazılım kaldırma yazılımı bulundurun.

KÜNYE

GENEL YAYIN YÖNETMENİ
Selim GÜNDÜZ | SelimGunduz@Tr724.com

HABER DİREKTÖRÜ
Sefer CAN | SeferCan@Tr724.com

YAYIN KOORDİNATÖRÜ
Ali Mirza YAZAR | AliMirza@Tr724.com

YAZIŞLARI MÜDÜRÜ
Erman YALAZ (Web) | ErmanYalaz@Tr724.com
Kemal AY (e-gazete) | KemalAy@Tr724.com

TASARIM
Alper UYANIK | AlperUyanik@Tr724.com
Zülfikar ALİ | ZulfikarAli@Tr724.com

SOSYAL MEDYA EDİTÖRÜ
Ömer Özdemir | OmerOzdemir@Tr724.com

İMTİYAZ SAHİBİ TEMSİLCİSİ VE HUKUK DANIŞMANI
Mehmet YILDIZ | MehmetYildiz@Tr724.com

REKLAM | info@Tr724.com
E-GAZETE | Egazete@Tr724.com